



ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ
เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ
พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการเห็นสมควรกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ และข้อ ๓๗ (๑) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ จึงกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกรายงานเป็นหนังสือตามลำดับชั้นให้หัวหน้าส่วนราชการทราบโดยเร็ว

ข้อ ๔ ให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการสืบสวนหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวน และพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่

ข้อ ๕ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ ๖ ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อ ๗ แต่ถ้าพิจารณาเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ยุติเรื่อง

ข้อ ๖ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการพิจารณาสอบสวนให้ได้ความจริงและยุติธรรม โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยรวบรวมข้อเท็จจริง ข้อกฎหมายและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง และทำรายงานการสอบสวนพร้อมความเห็นเสนอหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ข้อ ๗ ในกรณีที่ผลการสืบสวนหรือพิจารณาตามข้อ ๔ และข้อ ๕ ปรากฏว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๘ เมื่อหัวหน้าส่วนราชการเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้พิจารณาสั่งการหรือดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ให้สั่งยุติเรื่อง

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้สั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินค่าตอบแทน หรือลดเงินค่าตอบแทน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

(๓) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษไล่ออก

ข้อ ๙ การสั่งยุติเรื่อง ให้ทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่ถูกกล่าวหาและผลการพิจารณา โดยให้ลงลายมือชื่อและตำแหน่งของผู้สั่ง และวันเดือนปีที่ออกคำสั่งไว้ด้วย

ข้อ ๑๐ ให้หัวหน้าส่วนราชการมีอำนาจสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานราชการได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ตัดเงินค่าตอบแทนในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษเป็นเวลาหนึ่งเดือน สองเดือน หรือสามเดือน

(๓) ลดเงินค่าตอบแทนได้ครั้งหนึ่งในอัตราร้อยละ ๒ หรือร้อยละ ๔ ของเงินค่าตอบแทนที่ผู้นั้นได้รับในวันที่มีคำสั่งลงโทษ

(๔) ไล่ออก

ข้อ ๑๕ พนักงานราชการผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา อันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลังผู้นั้นจะออกจากงานไปแล้วโดยมิใช่เพราะเหตุตาย ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณา และดำเนินการทางวินัยตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากงาน แต่ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจต้องดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๗ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากงาน

ข้อ ๑๖ หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยพนักงานราชการ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการของการจ้างพนักงานราชการหรือการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ ทั้งนี้ เว้นแต่การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานราชการมีลักษณะพิเศษที่ไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ส่วนราชการนั้นกำหนดวิธีการดำเนินการทางวินัยให้เหมาะสมกับสภาพงานและแจ้งให้สำนักงาน ก.พ. ทราบต่อไป

ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนพนักงานราชการผู้ใดโดยถูกต้องตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และการสอบสวนนั้นยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการสอบสวนผู้นั้นตามระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่ใช้อยู่ในขณะนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาและดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามประกาศนี้

ในกรณีที่ได้มีการสอบสวนและพิจารณาตามระเบียบและหลักเกณฑ์เสร็จไปแล้ว ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามผลการสอบสวนและพิจารณาการจะดำเนินการต่อไปให้ดำเนินการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการบริหารพนักงานราชการ

คำอธิบาย

ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ

เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙

เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) พิจารณาเห็นว่า ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ มิได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ สอบสวนทางวินัย การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษทางวินัย การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย พนักงานราชการไว้ จึงได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลไปยังส่วนราชการต่าง ๆ รวม ๒๐๙ แห่ง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน ๑๖๑ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๗ ประกอบด้วย กระทรวง กรม จำนวน ๑๐๔ แห่ง มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและหน่วยงานในกำกับของรัฐ จำนวน ๕๔ แห่ง และกระทรวงกลาโหมจำนวน ๓ แห่ง เพื่อขอทราบปัญหาในเรื่องของวินัย และการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ แล้วปรากฏผลว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐจำนวน ๑๐๐ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒ ไม่มีการกำหนดและประกาศใช้ข้อกำหนดวินัยและหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ โดยมีเพียง ๖๑ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘ เท่านั้นที่มีข้อกำหนดวินัยและกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินการทางวินัยแก่พนักงานราชการ โดยแยกเป็นกรณีส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ ประกาศใช้หลักเกณฑ์ฯ เช่นเดียวกับข้าราชการจำนวน ๔๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๗ ส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐกำหนดให้นำหลักเกณฑ์ของข้าราชการมาปรับปรุงแล้วประกาศจำนวน ๑๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑ ส่วนราชการหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นใหม่แล้วประกาศใช้บังคับจำนวน ๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๒ ดังนั้น โดยสรุป ส่วนราชการและหน่วยงานในกำกับของรัฐจำนวน ๑๕๐ แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๓ เห็นว่า สำนักงาน ก.พ.ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) ควรเสนอคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการเพื่อเป็นมาตรฐานทั่วไปให้ส่วนราชการปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ (คพร.) อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ และข้อ ๓๗ (๑) ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดแนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการไว้ตามประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ผู้มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ

หัวหน้าส่วนราชการผู้ทำสัญญาจ้างฯ มีอำนาจในการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ ตามข้อ ๒๕ หรือข้อ ๒๖ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบข้อ ๔ และข้อ ๕ ของประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง แนวทางการดำเนินการทางวินัยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๙

๒. องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน

หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจากข้าราชการ ประกอบด้วย ประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกอย่างน้อยสองคน โดยให้กรรมการคนหนึ่ง เป็นเลขานุการ และกรรมการอย่างน้อยคนหนึ่งต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือได้รับปริญญา ทางกฎหมาย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย ทั้งนี้ จะแต่งตั้งพนักงานราชการ ให้เป็นผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ (ข้อ ๑๖)

๓. การสืบสวนและการสอบสวนทางวินัย

เมื่อมีการกล่าวหาหรือสงสัยว่าพนักงานราชการผู้ใดกระทำความผิดวินัย หัวหน้าส่วนราชการ มีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงด้วยตนเอง หรือ (ข้อ ๔)

๓.๒ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง (ข้อ ๔)

หากผลการสืบสวนข้างต้นปรากฏว่า พนักงานราชการผู้นี้ไม่ได้กระทำความผิดวินัย หัวหน้าส่วนราชการก็ต้องสั่งยุติเรื่อง (ข้อ ๕ และข้อ ๘(๑)) แต่หากผลการสืบสวนปรากฏว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง หัวหน้าส่วนราชการก็ต้องมีคำสั่งลงโทษในความผิด วินัยไม่ร้ายแรงต่อไป (ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๘(๒))

๓.๓ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยไม่ร้ายแรง (ข้อ ๖) แล้วดำเนินการตามข้อ ๓.๒

๓.๔ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ข้อ ๗)

หากผลการสอบสวนปรากฏว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรงหัวหน้า ส่วนราชการก็ต้องมีคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยไม่ร้ายแรงต่อไป (ข้อ ๘(๒)) แต่หากผล การสอบสวนปรากฏว่า พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หัวหน้าส่วนราชการก็ต้อง มีคำสั่งลงโทษไล่ออก (ข้อ ๘(๓))

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนทางวินัยพนักงานราชการให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลของส่วนราชการนั้นมาใช้บังคับโดยอนุโลมเท่าที่ไม่ขัดกับหลักการของการจ้างพนักงานราชการหรือการปฏิบัติงานของพนักงานราชการ (ข้อ ๑๖)

๔. หลักเกณฑ์และวิธีการออกคำสั่ง

๔.๑ การสั่งยุติเรื่อง ต้องทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของพนักงานราชการ เรื่องที่ถูกกล่าวหา และผลการพิจารณา วันเดือนปีที่มีคำสั่ง และลายมือชื่อหัวหน้าส่วนราชการผู้มีคำสั่ง (ข้อ ๙)

๔.๒ การสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานราชการในความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าส่วนราชการจัดทำเป็นคำสั่ง ระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษทางวินัย พร้อมทั้งแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญว่า ผู้ถูกลงโทษกระทำผิดอย่างไรร้ายแรงหรืออย่างไรร้ายแรงในกรณีใด ข้อใด วันเดือนปีที่มีคำสั่งและลายมือชื่อผู้มีคำสั่งไว้ด้วย (ข้อ ๑๑)

การสั่งลงโทษข้างต้น ต้องสั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่ที่มีคำสั่งเป็นต้นไป เว้นแต่ในกรณีที่ต้องมีคำสั่งลงโทษทางวินัยให้มีผลย้อนหลัง ก็ให้มีคำสั่งลงโทษทางวินัยโดยให้มีผลย้อนหลังได้ เช่น กรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า ๗ วัน ก็ต้องมีคำสั่งลงโทษไล่ออกให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่แรกที่ละทิ้งหรือทอดทิ้งการทำงานไปโดยไม่กลับมาปฏิบัติงานอีกเลย (ข้อ ๑๐)

๕. การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานราชการ

คำสั่งลงโทษทางวินัยพนักงานราชการต้องระบุแจ้งสิทธิและระยะเวลาในการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองไว้ในคำสั่ง (ข้อ ๑๑) เช่น ตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดให้อุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเป็นต้นไป

เมื่อพนักงานราชการผู้ใดอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์พิจารณา ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เช่น การรับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจงหรือความเห็นของคู่กรณี แสวงหาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยไม่ต้องผูกพันอยู่กับพยานหลักฐานของคู่กรณี เป็นต้น แล้วมีคำสั่งดังนี้

๕.๑ ในกรณีอุทธรณ์ฟังขึ้น

๕.๑.๑ ถ้าคำสั่งเดิมเป็นคำสั่งลงโทษไล่ออก ถ้ามีการลดโทษเป็นความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง จดโทษ หรือยกโทษ หัวหน้าส่วนราชการต้องสั่งให้พนักงานราชการผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญาจ้างเดิม แล้วมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งลงโทษไล่ออกเดิม และมีคำสั่งลงโทษวินัยอย่างไม่ร้ายแรงใหม่ หรือคำสั่งจดโทษ หรือยกโทษ (ข้อ ๑๓)

๕.๑.๒ ถ้าคำสั่งลงโทษเดิมเป็นคำสั่งลงโทษในความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ถ้ามีการลดโทษ จดโทษ หรือยกโทษ ในคำสั่งใหม่ต้องระบุการดำเนินการเกี่ยวกับโทษที่ได้รับไปแล้วด้วย (ข้อ ๑๔)

๕.๒ ในกรณีอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีคำสั่งยกอุทธรณ์แล้วแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบต่อไป

.....